

[Indenrigsministeren.]

Mindretal staar overfor Minoriteter uden fælles Synspunkter, Minoriteter, som bekæmper hinanden. Hvis disse Minoriteter, hvis Repræsentation i saa Fald meget vel kan komme til at udgøre Flertallet i Tinget, fik Flertal, som man kalder det, saa maatte man enten overlade Mindretallet Styret, uden at Mindretallet derigennem kom til at besidde nogen Mulighed for virkelig at kunne udrette noget, eller ogsaa — hvis dette ikke blev Resultatet — vilde et saadant Valg føre ud i et politisk Kaos eller i gunstigste Tilfælde i politisk Stilstand. Den politiske Udvikling i et Folk, det Styre, som deraf fremgaar, kan efter min Opfattelse ikke og bør heller ikke maales eller vejes gennem sindrigt udtænkte Beregningssystemer og de deraf fremgaaede Tal; men der bør ogsaa være Plads for Fremskridtet ad de Veje, som et tilstrækkeligt stærkt Mindretal kan aabne, naar intet Flertal kan tilvejebringes, naar dette deles og splittes i Grupper, som intet har til fælles og ingen Samlingsmuligheder har. Mig forekommer dette Ræsonnement ikke uden videre at kunne forkastes, og forkaster man det absolut, kan det i det lange Løb faa meget uheldige Følger.

Jeg udtaler min Tilfredshed med, at intet Parti direkte har udtalt sig imod Formindskelse af Medlemstallet. Saa stærkt er dog Ønsket i Befolkningen — af Grunde, som jeg ikke behøver nærmere at udvikle — om at naa til en Nedsættelse af Tallet, at intet Parti direkte gaar derimod, og jeg understreger meget stærkt, at dette Krav af talstærke og vide Befolkningsskredse er rejst med Hensyn til *Folketingets* Medlemstal.

Jeg har fremført den økonomiske Værdi, som en saadan Nedsækering vilde betyde, men jeg erkender gerne, at overvættes stor er den ikke. Opgørelsen til en Besparelse paa ca. 130 000 Kr. er sikkert rigtig. Men lad os dog nu ikke være saa stortseende, at vi forkaster en Besparelse paa dette Beløb, naar den i øvrigt tilvejebringes ved Foranstaltninger, som vi erkender er heldige. Og Besparelse opnaas jo ikke blot ad direkte, men utvivlsomt ogsaa ad indirekte Vej.

At de smaa Partier — hermed mener jeg de relativt smaa — herved skulde faa Vanskeligheder ved at mønstre duelige Kræfter til Udvalgsarbejdet, som det ærede Medlem Hr. P. Munch har antydnet, ja, det synes mig intetsteds at høre hjemme. Til hvert enkelt Femtenmandsudvalg skal de Radikale dog kun disponere over $\frac{1}{16}$ af deres Stykke, medens f. Eks. Venstre skal

disponere over $\frac{1}{9}$, og jeg er slet ikke sikker paa, at der ikke i en Gruppe paa 16 skulde findes en enkelt Mand, som er vel egnet til at deltage i et Udvalgsarbejde. I alt Fald synes Sandsynligheden derfor mig ikke mindre, end at 5 saadanne skulde findes i et Parti paa 47.

Nu er det hævdet, at til Bestræbelserne for at nedsætte Folketingets Medlemstal vil man slutte sig, men paa den bestaaende Ordning Grund. Det var det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Udtalelse, og det vil formentlig sige gennem Skæbelsen af et rent Forholdstalsvalg i Amtskredsene. (*Christmas Møller*: Suppleret med Tillægsmandater): Men jeg ønsker at sige til det ærede Medlem, at vil han gøre dette Forsøg, vil han hurtig opdage, at Amtskredsen er for smaa. Hvis man foretager Valget som rent Forholdstalsvalg i Amtskredse og vil vælge 120 Medlemmer, saa vilde Følgen blive, at Retspartiet vilde faa 1 Medlem for lidt, det konservative Folkeparti 5 for lidt, det radikale Venstre ikke mindre end 8 for lidt, det slesvigske Parti vilde blive uforandret, Socialdemokratiet vilde faa 5 for meget, og Venstre vilde faa 9 for meget. Er det nu ikke en Besynderlighed, at ogsaa her viser det sig, uden at jeg har manipuleret hverken med Valgmaaden eller Tallene, at de to store Partier vil klare sig med Gevinst, endogsaa igen denne Ordning, medens de relativt mindre vil faa Tab?

Saa kan man sige: Ja, men saa maa vi gøre Amtskredsen større. Vi kan jo gøre det saaledes, at man f. Eks. gør Valgomaadet til det Omraade, som indbefattes normalt af 2 Amter, og vi kan holde Hovedstaden samlet som een Valgkreds. Hvis man under disse Forhold vil fordele de 120 Mandater, ja, saa vil Forholdet blive det, at Retspartiet vil faa 1, de Konservative 1, de Radikale 3 for lidt, det slesvigske Parti vil blive uforandret, Socialdemokratiet lige saa, medens Venstre vil faa 5 Mandater for meget. Jeg maa sige til det høje Ting, at jeg kan ikke gøre for, at dette Tilfælde maatte indtræde.

Men, siger man saa, saa kan man supplere Ordningen med Tillægsmandater — det var det, som det ærede Medlem for et Øjeblik siden fra sin Plads bemærkede. Ja, man kan naturligvis klistre det ene Forholdstalsvalg ovenpaa det andet. Jeg erindrer det ærede Medlem om den Skæbne, som den ptolemæiske Verdensanskuelse led. For at forklare Himmellegemernes Bevægelser maatte man, efterhaanden som man lærte dem nærmere og nærmere at